

Varje dag i varje stad

Förkortad version av artikeln i Novaya gazeta (Ryssland)

Länk (full version): <https://novayagazeta.ru/articles/2019/12/30/83335-sexkopslagen>

För 20 år sedan förbjödet mot köp av sexuella tjänster infördes i Sverige. Vad hänt sedan det? Artikeln av Nikita Girin.

Sverige är det första landet i världen som utropar på statlig nivå: prostitution är en extrem form av diskriminering av kvinnor, kroppen och personligheten kan inte vara en vara, det är nästan alltid ett önskat ekonomiskt val, och om du tänker bättre, är det bristen på val. En av de taktiker som svenska myndigheter beslutade att hantera detta fenomen var att begränsa efterfrågan genom att straffa kunder (att sälja sex straffas inte). Den ”svenska modellen” antogs av Norge, Island, Kanada, Irland, Frankrike, Nordirland och Israel, men tvister om dess effektivitet och konsekvenser upphör inte. "Novaya Gazeta", med stöd av Sveriges officiella webbplats sweden.ru, talar om landets framgångar och misstag på vägen mot jämlikhet - ouppnåelig, så länge allmänheten har en levande idé om att en kvinna kan köpas.

Frivilligt tvång

Gabriella började sälja sex när hon var 15. Vid den tiden hade hon sålt sina bilder i sexchatt i ett par år på mäns begäran och normaliserade därmed helt själv det sexuella våldet som drabbats av en kille från hon var 12 år gammal (i genomsnitt cirka 60% av prostituerade kvinnor i världen upplevde sexuellt våld i barndomen; forskare tror att detta är en viktig förutsättning för att ”gå in i prostitution”).

"När du får snabba pengar är det väldigt svårt att stoppa," förklarar Gabriella. "Det är fruktansvärt, men du vänjer dig verkligen till det. Jag kunde bara komma ut när jag fick mycket ersättning vid domstolen. På något sätt tog jag studenten normalt och insåg att jag fortfarande har en framtid. Och bokstavligen sex månader senare började vår rörelse (*Inte din hora), och jag träffade människor med samma erfarenhet. Allt detta hjälpte till att inte återvända dit igen."

Människor som säljer sex är en mycket stängd grupp. Ofta på deras vägnar finns organisationer som arbetar enligt en skadesminskningsmodell. Inte Din Hora är ett sällsynt fall när kvinnor i prostitution talar för sig själva och kämpar inte med konsekvenserna utan med orsaken till fenomenet: efterfrågan, sexualiserad makt baserad på kön, klass och etniska skillnader. Denna kraft syns tydligt i berättelserna om deltagarna i rörelsen.

- ”När jag var 23 år träffade jag på en klubb med en man som övertalade mig att bli eskorttjej. Jag var i skuld, jag hade beroende, min partner dog just. Och den här mannen brukade engagera kvinnor i prostitution, och jag såg i honom en "räddare" som vet exakt hur jag ska lösa mina problem. "
- ”Jag var 13 eller 14. Under de första sju till åtta månaderna tog jag över 100 män. På väggarna i sina lägenheter var fotografier av deras barn - äldre och yngre än mig. ”
- ”Jag var 16 och han var 40. Jag kom till hans hus. Polisrapporten visade att han slog mig 139 gånger på en halvtimme. När han var klar drog han mig till badrummet och kysste mig. Jag låg där och tänkte: "Det är förmodligen hur de döda känner".
- ”Jag sa till dem att de kanske inte skulle sluta även om jag skriker. Men vad är avtalet värt när mitt liv efter flera år fortfarande begränsas av denna erfarenhet?

Frivilligarbete gör dig inte immun mot könssjukdomar och misshandel. Frivilligarbete skyddar inte mot depression och PTSD. ”

- ”Första gången jag försökte gå ut vid 18 års ålder. En kvinna i socialtjänsten blev förvånad över att jag kom till dem för att få hjälp. Hon tog fram en kalkylator, ansåg att jag tjänar mer på en vecka än hon gjorde på en månad och sa att de inte kan hjälpa till med någonting. ”

Dessa linjer har typiska drag för "frivillig" prostitution, som överensstämmer med "fält" - intervjuer i de flesta vetenskapliga artiklar. Medelåldern för engagemang är upp till 18 år. Anledningen är behovet, missbruk, låg utbildning och bedrägeri. Det är omöjligt att garantera fysisk säkerhet (i länder där prostitution är legaliserad finns det inte mindre våld eller stigma, men antalet inblandade i allmänhet och människohandel växer). Ofta upplever personer i prostitution dissociation från sina kroppar och avläsning, och detta undergräver mental hälsa (vilket kan leda till somatiska manifestationer). Upp till 90% av de som är involverade i prostitution vill komma ur det. Men när de försöker göra detta förstås de inte - inte ens i Sverige.

En anständig mans röst

Diskussionen om farorna med prostitution för kvinnor själva började i Sverige (som verkligen överallt i Europa, inklusive Ryssland) under det sista kvartalet av 1800-talet - med avskaffandet av abolitionism.

Den abolitionistiska rörelsen - det vill säga rörelsen för att avskaffa polisens övervakning av kvinnor i prostitution - dök upp i England på 1870-talet. Då visade det sig att deras bostad och ”arbete” i strikt utsedda områden samt tvångsläkarundersökningar inte hjälper folkhälsan eftersom ingen kontrollerar män.

Idén att sluta förtrycka de redan förtryckta nådde snabbt Ryssland. Enligt forskaren Natalia Khodyreva, "i början av 1900-talet, bland den överväldigande majoriteten av utbildade människor i Ryssland, var den rådande uppfattningen att sociala förhållanden ger upphov till prostitution och kvinnor är offer för dessa förhållanden" (Modern Debate on Prostitution: A Gender Approach, 2006).

Men sedan 1918 i Ryssland har prostitutionskvinnor faktiskt förbjudits (det moderna Ryssland ärver en sådan politik), men i Sverige från samma år har regleringen av prostitution gått från kommuner till regeringen. Under åren har detta gjort det möjligt att diskutera problemet på nationell nivå.

”Redan på 60-talet fanns program för att hjälpa prostituerade kvinnor i Stockholm, Göteborg och Malmö,” säger Inger Segelström, en av författarna till lagen som förbjuder köp av sex. 1995-2003 ledde hon den kvinnliga flygeln i Socialdemokratiska partiet i Sverige. - Programmen var ganska framgångsrika, men när de slutade rullade allt tillbaka. Ett politiskt beslut behövdes, och vi i den kvinnliga flygeln började utveckla det. Men i början av 90-talet utgjorde kvinnor en tredjedel av partimedlemmarna, och vårt initiativ förkastades upprepade gånger vid kongressen. Vi fick höra att detta problem inte kräver lagstiftning. Att detta är en personlig fråga för alla.”

Allt förändrades före parlamentsvalet 1994. Kvinnor hotade manliga partimedlemmar att de skulle skapa sitt eget parti och gå till omröstningarna separat från dem.

Så Inger fick en plats i Riksdagen. Att kriminalisera en klient i prostitution var hennes första initiativ. Partikongressen gick till slut med denna idé. Det diskuterades i parlamentet, och socialdemokraterna fick stöd av kvinnor från tre andra partier - Vänster, Liberalen och Centerpartiet. Som ett resultat införde regeringen, där SD hade sina egna ministrar, lagförslaget för parlamentet, sommaren 1998 antogs det och nästa år trädde det i kraft.

"Eftersom det var 50 procent av oss kvinnor i parlamentet, behövde vi bara en ordentlig mans röst," säger Segelström. "Det kändes som om vi hade en revolution." Vi lyckades göra män till partiet professionalister, och detta förändrade fullständigt inställningen till problemen: en verklig kamp mot våld mot kvinnor och barn började".

En böteslinje fastställdes för köp av sex. För upprepade brott kan sitta i upp till sex månader. Kvinnor befriades från all straff. Denna metod kallades neo-abolitionism.

Enligt undersökningar godkände 80% av de svenska medborgarna lagen (godkännandet förblev på ungefär samma nivå under 2012, särskilt bland kvinnor). Enligt en rapport från det norska justitieministeriet fick lagen sådant stöd genom offentliga kampanjer, reklamaffischer och föreläsningar för studenter och tjänstemän. Drama av Lucas Mudisson "Lilya Forever" med Oksana Akinshina i titelrollen, baserad på brev från en litauisk skolflicka Danguole Rasalaitė, som föll i sexuell exploatering i Sverige och hade en stor effekt, hade en stor effekt.

Lagens ideologiska framgång var obestridlig, men den instrumentella var inte uppenbar. Nordmän har uppskattat att gatuprostitution i Sverige nästan har halverats på fem år. Det var emellertid inte klart i vilken utsträckning detta var kopplat till lagen och i vilken utsträckning med utvecklingen av Internet under dessa år. Samma oklarhet var med våld mot de inblandade. Kritiker av lagen hävdade att kvinnor hade mindre tid att utvärdera klientsäkerhet, men studier av den tiden noterade inte ett ökat våld.

Den officiella rapporten från det svenska justitieministeriet om årtionden av lagen var extremt positiv. Tjänstemännen drog slutsatsen att det var lagen som halverade gatuprostitution (enligt en oberoende uppskattning, 2007 var det cirka 300 kvinnor som arbetade på gatan i Stockholm, Göteborg och Malmö, och som också betydligt förhindrade människohandel. Det föreslogs att höja den maximala bestraffningen för att köpa sex till ett år i fängelse (vilket gjordes) och att straffa svenska medborgare som köper sex utomlands (idén diskuteras fortfarande).

Antalet svenska män som köpte sex någon gång i sitt liv sjönk från 13% 1996 till 8% 2008 (enligt forskning är den genomsnittliga köpsköparen en man i ett stabilt förhållande eller en gift man, ofta med barn).

Till en början öppnade polisen i genomsnitt hundra fall av köp av sex per år, och bland brottslingarna mötte polisen själva och domarna. Under 2017 registrerades 222 sådana fall i Sverige, 2018 - 279.

Ingen gick i fängelse i 20 år.

Ett brott utan offer

Jag talar med Mats Paulsson om effektiviteten i förbudet mot köp av sex från polisens synvinkel. 2005–2018 var han chef för Göteborgsavdelning för människohandel. Mats är nu senior utredare för Jämställdhetsmyndigheten.

När Paulsson 2005 erbjöds att leda Göteborgs polisavdelning, hade ingen av hans underordnade en specialutbildning. Enligt Mats sa myndigheterna helt enkelt till dem: "Vi vet att vi har prostitution. Uppenbarligen borde vi också ha människohandel, eftersom vi inte lever isolerat. Låt oss sortera det om ett halvt år."

"Det fanns inga idéer, ingen ram, ingen frågade ens," påminner Mats. - Nu finns det utbildning, även om det enligt min mening inte är särskilt bra på polisskolor. Det finns en speciell kurs för framtida utredare vid Uppsala universitet, där polis, åklagare, akademiska forskare ger en bred förståelse av fenomenen prostitution och människohandel. Men i programmen för vanliga poliser ges detta fortfarande lite tid. Detta är vad vi på byrån försöker förändra just nu.

Jag uppmanar Paulsson att föreställa mig att jag är en polis från Ryssland, och jag ber er att nämna de viktigaste sakerna om prostitution som jag behöver veta.

"För det första att de flesta i prostitution är otroligt skäms för vad de tvingas gå igenom. De tror att detta är deras eget fel. Det är särskilt svårt att prata med nigerierna, det är svårt att förklara att de var barn och de brottslingar som involverade dem utnyttjade det faktum att de inte hade någon utbildning och möjligheter. Försök att förstå detta fenomen från rötter".

Dessutom, säger Mats, måste man komma ihåg att detta ofta är ett organiserat brott: "Om du köper sex kan du sponsra organiserad brottslighet. Vissa män säger: "Jag betalade henne för att jag tyckte synd om henne, jag hjälpte den fattiga kvinnan." Tja, om du verkligen tyckte synd om henne, varför våldtog du henne?"

Jag frågar honom: "Kritiker av lagen säger att kriminaliseringen av en klient helt enkelt tog prostitution till tunnelbanan, i mörkret, så det verkar vara borta".

"Ja, detta "argument" har presenterats för oss alla 20 år. Men detta är helt osant, för om 70-åriga män, som bara är 50 lärde sig vad en dator är, visar det sig att hitta prostituerade kvinnor på Internet, så kan en polis göra det", säger Mats.

Enligt Sverige har prostitution i Sverige upplevt flera förändringsvågor. Det första hände efter Berlinmurens fall, då hela Europa öppnade sig för Rumänien, Bulgarien och lite senare för de fattiga post-sovjetrepublikerna. Den andra - efter 1999 års lag, då andelen svenskar började minska (nu är minst två tredjedelar av de inblandade migranter). Och sedan 2008 har massimporten av flickor från Nigeria och andra afrikanska länder börjat.

"Kvinnor från Nigeria rekryteras med voodoo-förbannelsen, som de verkligen tror, säger Paulsson. - I Rumänien är praxis utbredd när en man inleder en affär med en tjej och sedan tar henne hit och tvingar henne att delta i prostitution. Detta händer också i Bulgarien. Vi hade också flera svåra fall relaterade till kriget i Ukraina".

Inte samma jobb

Förespråkare av legalisering tror att svenskarna manipulerar opinionen när de, precis som Mats Paulsson, pratar om att sälja sex och människohandel i ett sammanhang. De insisterar på att utan tvång beslutar en vuxen person vad han ska göra med sin kropp, och detta oberoende

måste respekteras (en sådan politik för prostitution har följts sedan 2015 av mänskliga rättighetsorganisationen Amnesty International).

Till skillnad från abolitionism, som kallar människor som säljer sex "involverade i prostitution" (och därmed påpekar den stora rollen av yttre omständigheter som tvingade dem), använder advokater för legalisering användningen av "sexarbeten" och "sexarbetare".

”Vid första anblicken kan det verka till och med nästan logiskt: en person har grundläggande rättigheter, valfrihet och varför inte sälja sin kropp som en tjänst. I själva verket är detta en mycket ytlig presentation eftersom inte ett enda jobb i världen har så många fysiska och psykologiska konsekvenser: från en högre risk för onkologi till posttraumatisk stressstörning”, säger psykologen Elena Timofeeva, som har arbetat med överlevande av sexuell exploatering i 15 år. I slutet av 2000-talet etablerade hon med teamet av International Organization for Migration (FN: s migrationsbyrå) det första rehabiliteringscentret i Ryssland för offer för människohandel. Efter att ha flyttat till Sverige grundade Elena Timofeeva Nationellt Centrum mot mänsklig Exploatering och Våld- [NCEV](#) som ger stöd till offren, arbetar förebyggande och gör utbildning för yrkesverksamma.

"Men finns det ett militärt yrke? Militären kan också skadas och får PTSD"-försöker jag komma in med ganska vanligt argument som jag hörde från de som är för legalisering av prostitution.

”Nej, en jämförelse med militäryrket fungerar inte. Till och med militären har ett avstånd mellan vad han gör och hans kropp. Prostitution är användningen av kroppens intima delar, vår sexualitet och till och med den enkla medvetenheten om kroppen är otydligt kopplad till vår personlighet. I prostitution finns det inget avstånd alls, förklarar specialisten. - Maktbalansen är fortfarande viktig när vi pratar om prostitution”.

”Armén har regler. Det finns inga regler i prostitution. Även om en person försöker märka dem på något sätt, försummas dessa regler ofta. Så om vi talar om grundläggande rättigheter, är detta i första hand rätten till säkerhet för liv och kropp. När personliga gränser ständigt invaderas, försvinner känslan av säkerhet, och i stället finns det en känsla av att de kan göra vad som helst med dig. På grund av detta kollapsar den grundläggande idén om sig själv, om kroppen och livet i allmänhet. Inte ett enda yrke i världen förstör en person som prostitution gör”.

Elena Timofeeva tillägger att den psykologiska sidan av prostitution och människohandel är ett komplext ämne och inte alla kan det. Finns det många som inte förstå mekanismer och konsekvenserna av prostitution och på grund av det kan det vara problem med bemötande av kvinnor i vården samt svårigheter i domstolar, t.ex., i fall av människohandel.

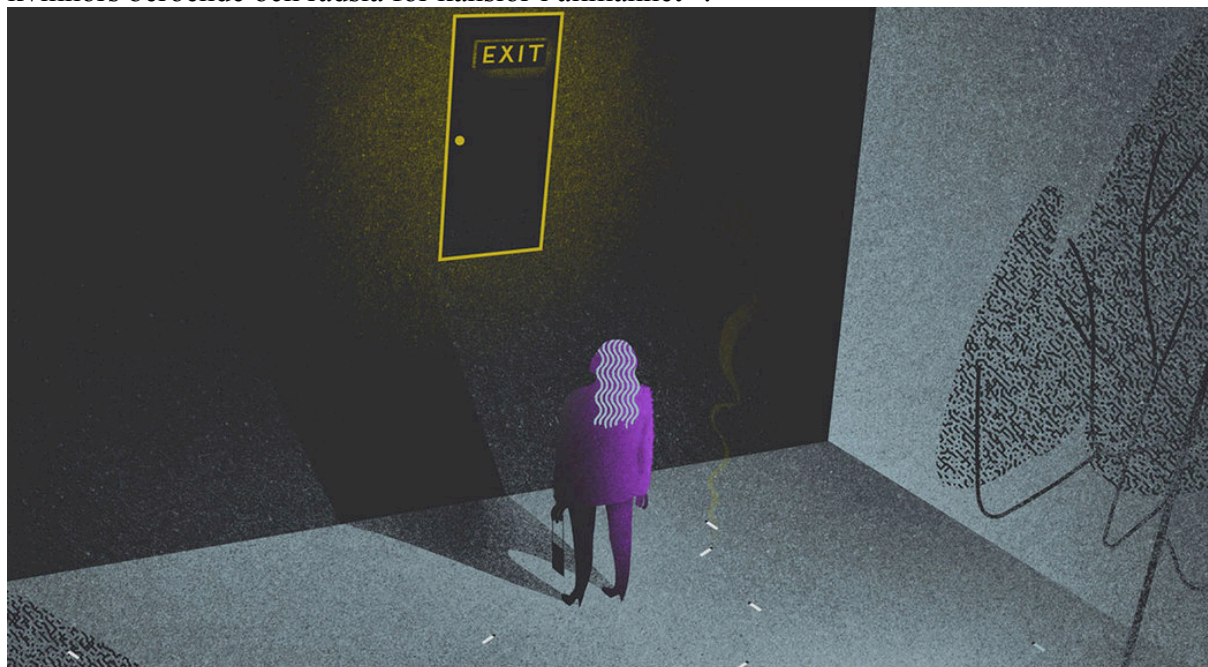
”Många brottslingar rör inte ens sina offer och tar inte dokumenten från de (i situationer av människohandel). Tyvärr söker inte människor hjälp. Varför? Eftersom det finns hot mot familjen, det finns psykologiskt våld, det finns ett kontinuum av våld (begreppet kopplingen mellan de olika formerna av manligt våld som kvinnor har utsatts sedan barndomen; formulerat av den brittiska forskaren Liz Kelly i slutet av 80-talet). Men allt detta kan inte upptäckas utan en kompetent undersökning”.

Dessutom sträcker sig konsekvenserna av prostitution långt utanför gränserna för personens personlighet, förklarar Elena.

”För kvinnor är detta en förlorad hälsa. För staten är detta förlorade pengar (innan lagen om köp av sex antogs i Frankrike uppskattade forskarna att prostitution och relaterat våld kostade detta land 2 miljarder euro per år). Och för samhället är detta stöd från patriarkala normer som påverkar varje kvinna. Det här är en ond cirkel”, säger Timofeeva.

Jag minns plötsligt för första gången i skolan som illustrerar hur omöjligt och bestämt dessa standarder assimileras. I sjunde klass frågade killarna mig hur mycket jag skulle "köpa" en av våra klasskamrater. Jag svarade: "Tja, fem tusen." Jag blev inte ens förvånad över den här frågan, även om jag varken hade sexuell erfarenhet eller romantisk upplevelse i princip, jag hade ingen aning om vad prostitution var och hur fem tusen rubel såg ut.

"Patriarkin gör kvinnor fattiga," Natalia Khodyreva klargör denna logiska kedja i "Moderna debatter om prostitution", "kvinnors fattigdom stöder institutionen för prostitution och prostitution stöder patriarkin, den traditionella maskuliniteten hos män, [deras] rädsla för kvinnors beroende och rädsla för känslor i allmänhet".

Människor ska inte vara rädda för att be om hjälp

Den ”svenska modellen” antog initialt inte bara kriminaliseringen av klienten, utan också en hel infrastruktur för människor att komma ur prostitution och stödja dem som fortfarande finns kvar i den. I anslutning till detta är den andra gruppen av fordringar som förespråkare av legalisering finns för avskaffande.

"Bo- och arbetsförhållanden [över 20 år] har försämrats avsevärt på grund av <...> frånvaron av program för minskning av lågtröskelskada och opartisk medicinsk vård för sexarbetare, fientlighet, särskilt till migranter och kvinnor av färg, och stigmatisering," sade rapporten som lanserades av det svenska sexarbetargemenskapen Fuckförbundet i september 2019.

Denna och andra organisationer - till exempel Rose Alliance och RFSL - kräver att man lyssnar på åsikterna från de inblandade och arbetar med problem med dem. RFSL-talesman Per Victorsson vägrade dock att intervjuas på grund av ”de negativa effekterna av offentliga

talare i denna fråga”, och Rose Alliance svarade inte alls på mitt brev. Men samma konsekventa kritiker av den ”svenska modellen” var dess anhängare själva, med vilka jag talade.

”Var kan en kvinna som är engagerad i prostitution söka hjälp i Sverige?” Jag frågar Jenny Westerstrand, ordförande för ROKS, den äldsta och största organisationen i sitt slag i landet.

"Ja, och särskilt ingenstans," säger Jenny trubbigt. - I Stockholm, Göteborg och Malmö finns Mikamottagningen. Tidigare kunde du komma så många gånger du vill och prata med en terapeut. Nyligen begränsades antalet samråd till åtta. Vidare säger de, på något sätt själva. Det var ett starkt slag för att arbeta med prostitution: det tar tid att komma ur den. Åtta möten är ingenting. Och detta är ganska löjligt: landet har investerat så många resurser i att kriminalisera köp av sex, men det tar inte ansvar för de involverade villkoren och deras framtid.

Totalt finns det i Sverige, enligt Jenny, cirka 450 skyddat boende. Av dessa är specialiserade skyddat boende för kvinnor ca 150. Det finns hundratals i ROKS. Men det finns bara ett fåtal prostituerade i skydd för denna förening. Westerstrand ger flera skäl.

”Om du vill gå till ett statligt skydd måste du gå till socialtjänsten och ta reda på om du har rätt till hjälp. Socialtjänsten frågar dig: ”Förföljs du? De slår dig?” Och om du svarar nej, vill du bara gå ur prostitution, oftast är de säger nej.”

”Sedan: skyddat boende får pengar från kommuner för terapi och utbildning för avdelningar, men inte för bostäder. Och socialtjänsten vill inte betala för en plats i boende förrän en kvinna pratar om sina erfarenheter, hallikar eller människohandlare som sålde henne, vilket faktiskt inte är lätt. Vi tar inte pengar från kvinnor, men det blir allt svårare att arbeta på det här sättet.

Vi själva är inte alltid redo för risker. Våra skyddat boende är vanliga lägenheter. Prostitution är ofta beroendeframkallande. Och om en kvinna är ett offer för människohandel, kan hon vara ett vittne till penningtvätt och andra brott. Ibland är det väldigt farligt.”

Westerstrand anser att lagen i sig som förbjuder köp av sex är bra, men antogs i ett annat Sverige, mycket annorlunda än den nuvarande.

Elena Timofeeva, som har arbetat i Sverige sedan 2016, håller med om denna bedömning av myndigheternas politik. Enligt henne bör ett idealiskt program för att komma ur prostitution inkludera traumabehandling, vägledning och kontaktpersonsinsats, boende och hushållshjälp (om så önskas), utbildning och anställning. "Och nu finns det ingen som ens orienterar dessa människor som är utsatta."

"Om du är en vuxen, duktig kvinna kan du inte få någon hjälp från staten", bekräftar Jonna, en annan medlem av Inte Din Hora-rörelsen. Hon började sälja sex vid 21: en kille "fick allvarligt för pengar", och flickan ville hjälpa honom. Hennes "karriär", som Jonna ironiskt nog kallar tid tillbringad i prostitution, slutade på 24.

"Att prata i en säker miljö är mycket viktigt, men du måste fokusera på de omständigheter som ledde personen till prostitution," förklarar Gabriella. - Om det här är ett barn som har upplevt våld i hemmet, måste du arbeta med det. Om detta är en vuxen och han har ekonomiska svårigheter är det nödvändigt att lösa dem.

"Och människor bör inte vara rädda för att be om hjälp," tillägger Jonna. - Och de är rädda. De är till exempel rädda för att deras barn kommer att tas bort, eftersom prostitution betraktas av staten som självskadande beteende. Det hände också."

Gabriella anser att hjälp med boende bör komma först. För att få det måste du först sluta sälja sex, sluta använda droger, "sluta göra allt alls." Men man kan inte sluta göra allt detta utan att få någon hjälp. Och utan flera månader i en säker miljö, tillägger Jonna, är det omöjligt att se annans tillstånd annorlunda.

"Prostitution har blivit en del av min självidentifiering, och medan jag var i den blev jag verkligen rasande över denna lag," säger hon. - När jag gick, när det var avstånd från kunder, när jag kände - och fortfarande känner - konsekvenserna, lärde jag mig om statistik, om saker som inte störde mig alls förut - allt detta öppnade mina ögon för essensen av vad jag har gått igenom."

.....
Det är omöjligt att på ett tillförlitligt sätt beräkna antalet personer som är involverade i prostitution i något land, men oftast finns sådana genomsnitt i studier och undersökningar: Sverige – 2 tusen människor, Nederländerna - 30 tusen, Tyskland - 400 tusen.

I Ryssland, enligt inrikesministeriet ensam (och 2012, före Krim, kriget med Ukraina, sanktioner, antisanktioner och alla ekonomiska konsekvenser), är minst en miljon människor involverade i prostitution. Enligt Silver Rose Association, som förespråkar att avkriminalisera alla parters handlingar i kommersiellt sex, tre miljoner.

Att sälja sex är fortfarande straffbart i Ryssland.

